

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 211. — ŠTEV. 211.

NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 9, 1926. — ČETREK, 9. SEPTEMBRA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

KONEC UPORA NA ŠPANSKEM

Zadnja postojanka upornikov na Španskem se je udala. — Aretirani so bili častniki akademije v Segoviji. — 1800 ljudi je bilo zapletenih v vstajo. — Vojno pravo bo kmalu odpravljen. — Španska izstopila iz Lige.

MADRID, Španija, 8. septembra. — Zadnja vojašnica v deželi, ki se je nahajala v posesti artilerijskih častnikov in mož, se je udala, soglasno s poročili, ki so prišla včeraj semkaj. V Coruni, na Baleskih otokih, v Oviedo in Sevilli so postojanke artilerije sedaj v rokah vlade; življenje v deželi je postalo zopet normalno. Oficijelno ugotovilo vlado, ki je bilo izdano ob polnoči, pravi:

— Današnji dan se je končal s praktično uravnavo vojaškega vprašanja. Vse organizacije artilerije, ki so se uprle, vključno akademijo v Segoviji, kjer se je vstaja pričela in kjer je bil odpor najmočnejši, so se udale javnim oblastim. Voditelji vstaje so bili izročeni vojaškemu sodišču.

— Važno je pojasniti, da niso predstavljali zadnji dogodki na Španskem politične ali vojaške revolucije, temveč le upor skupine častnikov proti odredbam vlade. Navadni vojaki so bili le pasiven, brezbrizen element.

Prodaja artilerijskega zbora se je završila hitrejšje kot se je pričakovalo.

PARIZ, Francija, 8. septembra. — Edino pesmistično poročilo glede položaja na Španskem je dobil Matin od poročevalca v Hendaye na Špansko-francoski meji. V tem poročilu se glasi, da so dobroinformirani Španci mnenja, da ne more nikdo vnaprej reči, kaj se bo zgodilo na Španskem v prihodnjih štiri in dvajsetih urah.

GIBRALTAR, 8. septembra. — Vojno pravo je bilo proglašeno včeraj popoldne v petih mestih. Včeraj popoldne sta dospeli iz Maroka dve ladji z dvesto in sedemdeset ranjenimi na krovu.

MADRID, Španija, 8. septembra. — V oficijelnem komunikeju, katerega je izdala vlada, se glasi, da bo kmalu razveljavljeno vojno stanje, ki je bilo proglašeno v nedeljo vsled upora artilerijskega zbora.

Vlada poudarja, da je bila vstaja zdobljena in da so vse artilerijske vojašnice v vladnih rokah.

HENDAYE, Francija, 8. septembra. — Na kabinetnem syetu, ki se je vršil včeraj v Madridu in kateremu je predsedoval kralj Alfonz, je bilo sklenjeno, da bo Španija resignirala iz Lige narodov. Namen vlade je bil poslati takoj po kabinetnem sestanku v Zenevo sporočilo, da je Španija izstopila iz Lige. Tozadevno poslanico je napisal general Primo de Rivera s sodelovanjem zunanjega ministra Yanguasa.

Ta poslanica očita Ligi pomanjkanje obzirnosti do Španske, — omalovaževanje njenega ugleda ter tradicij in važnosti materinske dežele dvajsetih narodov, ki govore isti jezik.

ZENEVA, Švica, 8. septembra. — Nemčija bo izvoljena v Ligo narodov danes opoldne, razven če bi se pripetilo kaj nepričakovanega.

Nemška delegacija bo odpotovala iz Berlina približno eno uro pozneje ter bo oficijelno sprejeta v petek zjutraj v zbornici Lige.

Urad Lige je objavil včeraj program za danes ter pri tem razkril dejstvo, da bo Nemčija izvoljena v sredo, mesto v petek. Prva točka poslovnika bo razprava o poročilu prvega komiteja posebnega zasedanja Lige marca meseca, ki priporoča pripust Nemčije. Sprejem tega poročila zahteva dve tretini glasov zbornice ter ni nobenega dvoma, da bo ta večina tudi dosežena.

Nikakih zadreg ne bo glede pripusta Nemčije v Ligo. Nikakih zadreg najbrž tudi ne bo glede povečanja števila nestalnih sedežev v odboru. Možna pa je, da bodo vpriporili manjši narodi pod vodstvom Švedov Undena in Nansena boj glede tretjega paragrafa na temelju trditve, da skušajo veliki narodi diktirati malim.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Generalna stavka -- Posledice viharja v bližini New Yorka.

Pugh je izjavil, da se je izkazala generalna stavka kot dobro orožje delavcev. — Opozoril je na položaj v Angliji pred 1. majem.

LONDON, Anglija, 8. septembra. — Nov veter je pričel pihljati v angleškem strokovnem kongresu, ki se je sedel v Bourne-mouthu. Že otvorilna izjava predsednika Arthur Puga je številne zelo razočarala. Pričakovali so, da se bo generalni svet strokovnega kongresa enkrat za vselej odpravljal svojo funkcijo, generalni stavki. Pugh pa je storil baš nasprotno.

— Generalna stavka maja meseca je bila nezogibna, — je rekel Pugh. — Ko pa je izbruhnila, ni prišel na dan niti en nov princip. Ravno nasprotno, uporabili smo stari princip medsebojne pomoči v velikem obsegu.

Že sedaj je jasno, da obstaja stremeljenje, da se okrene celo gibanje proti levici in da se uporabi ostrejšje bojne metode proti vladajočim razredom.

Nobenega dvoma ne more biti glede tega, da se čuti strokovne organizacije v svojem stališču močnejše kot kdaj prej.

— Kljub vsem izkušnjam domnevajo reakcijski ministri še vedno, da bodo mogli ohraniti politično moč s tem, da bodo skušali ustaviti napredovanje strokovnega gibanja, — je rekel Pugh. — Ti ljudje so sodniki in odvorniki, ki še vedno domnevajo, da lahko omeje delovanje strokovnih organizacij z mrežo postav omejitev. Nekateri podjetniki, še vedno domnevajo, da lahko vzdrže svojo avtokracijo v industriji in da lahko izločijo strokovno gibanje. To pa je usodepolna napaka. Strokovne organizacije so danes prav tako del življenja naroda kot so sodišče in parlament.

Kitajci ustrelili nad 60 Angležev.

Oddelek s križarke Carlisle so napadle kantonske čete v Hankovu. Sedem ubitih v Wang-sienju.

LONDON, Anglija, 8. septembra. — V nekem poročilu na Daily Express iz Hongkonga se glasi, da so bili posekani in postreljeni angleški mornariški vojaki, ki so se izkrcali z angleške križarke Carlisle v Hankovu. Poročilo dostavlja, da je bilo ubitih nad šestdeset častnikov in mož.

LONDON, Anglija, 8. septembra. — Iz Pekinga so dospeli podrobnosti glede dogodka v Wan-hoien, kjer so trpele angleške mornariške čete večje izgube, ko so skušale rešiti dva angleška parnika, katere je zaplenil general Yang Sen. Na krovu parnika "Kiawo" so bili ubiti trije častniki in štirje vojaki. Avtoritativne informacije navajajo naslednje poročilo glede dogodkov, ki so dovedli do boja:

— Medtem ko je angleški parnik "Wanliu" izkrcaval potnike v Yunyang, dne 29. avgusta, so prišli na krov kitajski vojaki z nekima sampana in približal se je tudi nadaljni sampan, poln vojakov. Otvorjen je bil ogenj z obeh bregov reke, in kitajski vojaki so pobili na poveljniški mostič in v strojne prostore. Častniki par-

škodo, povzročeno od viharja, cenijo na Staten Islandu na dva milijona dolarjev. — Promet je prišel zopet v normalni tir.

Brzojavni in telefonski promet je bil zopet omogočen po velikem viharju in nallivu, ki je zadel New York na večer Delavskega praznika.

Povročeno materialno škodo na Staten Islandu cenijo na več milijonov dolarjev. Okrajni predsednik John Lynch je izjavil, da so bile poškodovane vse ceste na Staten Islandu in da bo stala poprava \$750,000.

V torek zvečer je bil promet na transportacijskih črtah v Brooklynu zopet normalen vsled prizadevanj pomožnih delavcev, ki so očistili proge.

Tudi v New Jersey je škoda precej velika. Precejšnji oddelki proge Lehigh Valley železnice so bili preplavljeni in treba je bilo odrediti posebne varnostne odredbe, da se prepreči nesreče, kakršna se je pripetila v preteklem letu, ko je skočil vlak te železnice iz tira ter potegnil v smrt petdeset potnikov.

Čuden vremenski pojav v Angliji.

Velika eksplozija in zeleni bliski na nebu so presenetili Anglijo ter zadali znanstvenikom nov problem.

LONDON, Anglija, 8. septembra. — V pretekli noči krog desetih so živalni zeleni bliski na nebu presenetili angleške astronome. Na tisoče ljudi je videlo bliske in nekateri so čuli glasno eksplozijo, ki jih je spremljala.

Na Greenwich observatoriju so izjavili, da ne kažejo fotografije nikakih sledov.

— Poročila o eksploziji, — je rekel neki astronom observatorija, bi kazala, da se je razpočil meteor, a taka eksplozija bi imela neizogibno za posledico padanje meteoritov, o katerem pa se ni dosedaj še ničesar poročalo.

Modri in beli bliski, katere povzročajo električne generacijske naprave, so pogosti, a zelena barva bliskov včeraj zvečer kaže, da so bili astronomskega izvora.

LONDON, Anglija, 8. septembra. — Prebivalstvo severne Anglije je presenetilo včeraj skrivnostna eksplozija, katero so spremljali nenadni bliski, ki pa so trajali le dve ali tri sekunde.

Nekateri hiše so se stresle, in ljudje so mislili, da se je pojavil potres. Poročila iz petih okrajev soglašajo, da so se pojavili bliski, a se razlikujejo glede eksplozije.

Nekatera poročila opisujejo eksplozijo kot močno detonacijo, a druga izjavljajo, da je bilo čuti le lahno gremenje.

Ljudje v Hull trdijo, da je bila svetloba podobna koncentraciji številnih žarkometov, rdeče, sinje in zelene barve.

niko so pognali kitajske vojske z mostu, a medtem je potopil parnik nadaljni sampan ki se je skušal približati. Ki je došel konečno parnik v Wanliu, ga je zaplenil general Yan Sen, ki zahteva sedaj od angleške družbe odškodnino, neglede na dejanski položaj ter vzrok spopada.

Zadeva bo imela najbrž še resne posledice.

Skupni pogreb žrtev na Irskem.

Žrtve velike nesreče v kinogledišču so pokopali v skupen grob. — Škof iz Limericka je vodil pogrebne obrede. — Navzoč je bil tudi predsednik Cosgrave.

DRUMCOLLOGHER, Irsko, 8. septembra. — Osemindeset oseb, ki so izgubile življenje v nedeljo zvečer tekom požara, ki je izbruhnil v lesenem poslopju, ko se je vršila v njem kinematografska predstava, so pokopali včeraj v skupnem grobu na tukajšnjem pokopališču.

Šestindvajset trupel je bilo tako ožganih, da je bila vsaka identifikacija nemogoča.

Poročilo o nesreči, ki je prinesla žalost tako številnim družinam v okraju, se je čulo včeraj tekom coronerjevega zaslišanja. Bilo je grozno poročilo o moških, ženskah in otrocih, ki so napolnili napol podrti koč, ki ni imela nobenega primerne vhoda in izhoda.

Izvedelo se je, da je bil filmski projektor popolnoma nezavaran in da je gorela sveča v bližini eksplozivnega filma.

Ko se je konečno film unel, so poskusili, da se pogasi ogenj, le še razširili požar. Nastala je panika. Edini izhod je bil kmalu zabarikadiran. Stopnjice so se podrle in kmalu so se sesedla tudi tla. Preplašeni ljudje so skušali pobežniti skozi zamrežena okna. Številni so prišli ven, a najmanj petdeset jih je zgorelo ali pa so bili po-mandranji do smrti.

Lastnik William Ford je nastopil kot priča ter povedal, kako je zgorelo v nedeljo zvečer kakih petdeset ljudi. Rekel je, da ni imel na razpolago niti posod z vodo, niti peska v varstvo proti ognju.

Patrick Downing, ki je imel v oskrbi projekejski stroj, je povedal coronerju, kako sta se unela dva filma ter je ihtel, ko je opisal strašno paniko, ki je nato izbruhnila. Izjavil je, da sploh ni hotel pričeti s predstavo, ker mu ni ugajal prostor. Ford pa je hotel na vsak način vpriporiti predstavo.

Ko je povedal, kako sta se unela dva filma, je Downing nadaljeval:

— Pohitel sem na lice mestu ter položil roki na oba filma. Nekdo pa je prišel v bližino ter zadel oba goreča filma s kapo. Požar se je nato razširil na ostale filme. Ljudska množica je sedela nekaj časa mirno, kot da pričakuje, da bodo plameni zadušeni. Nato pa so pričeli ljudje bežati proti vratom. Kričal sem: — Bodite mirni, — a ljudje so vrli proti izhodu. V velikem razburjenju, ki se me-

STALIŠČE MEHIŠKIH ŠKOFOV

Mehiški škofje se pripravljajo na dolg boj. — V pastirskem pismu pozivajo vse katolike, naj se upirajo dekretom Callesa. — Prepričani so o svoji zmagi.

MEXICO CITY, Mehika, 8. septembra. — Nadškofje in škofje Mehike so pozvali v pastirskem pismu, ki je naslovljeno na vse katolike, vernike, naj vztrajajo v svojem odporu proti postavam, ki so provocirale konflikt med cerkvijo in Callesovo vlado.

— Posnemajte resnične ljubitelje prostosti, ki so vedeli, kako vztrajati na svojih postojankah, dokler niso umrli ali pa zmagali, — so svetovali škofje mehiškim katolikom.

Pismo izjavlja, da je bilo deležno obnašanje mehiških katolikov v tej krizi odobrenja vsega civiliziranega sveta ter daje izraza upanju, da bo izvojevala cerkev odločilno zmago, če bo narod verno na njeni strani.

— Bog ne bo dovolil, da bi trpeli krivico, — so izjavili škofje.

Baje so pričeli mehiški katoliki omalovaževati verski boj ter postajati mlačni. Pastirsko pismo ima vsled tega očividno namen povečati njih energije.

Katoliška peticija, katere zahteva amandiranje verskih členov v ustavi, je bila včeraj poslana v kongres, a je najbrž obsojena na izjalovljenje.

Očividno ni nobenega upanja, da bi bila kdaj prečitana, kajti poslanci izjavljajo, da nočejo razmišljati o katoliški peticiji in da je nočejo niti prečitati, ker se mora pečati sedanji kongres z drugimi zadevami, večinoma političnega značaja.

Politični voditelji v kongresu pravijo, da stoje združeni za predsednikom Callesom v njegovem stališču napram cerkvi.

Tukajšnji voditelji cerkve so razdeljeni v dve skupini, kojih ena se zavzema za močnejše in bolj agresivne odredbe, dočim je druga pripravljena dati koncesije. Stranka, kateri načeljuje škof Diaz, se zavzema baje za koncesije, ki bi dovolile obnovenje službe božje v cerkvah, dočim je druga stranka, kateri načeljuje nadškof Ruiz y Jimenez iz države Mihoacan, proti vsaki izpremambi v politiki katolikov.

Kot se glasi, bodo na prihodnjem sestanku episkopata izvršene izpremembe v vodstvu. Precej nesoglasja je baje med prelati izza sestanka škofov s predsednikom Callesom.

je lotilo, sem sam pohitel k izhodu.

Ena najbolj groznih epizod, ki je prišla na dan tekom zaslišanja, se je tikala slučajja Mrs. Daniel Collins, koje nogi sta se zapletli med mrežo okna, ko je skušala pobežniti in ki je zgorela v tej poziciji.

Predsednik irske republike, ki je prišel semkaj, da da izraza svojemu sožalju, je izjavil, da bo odredil natančno preiskavo. Prisostvoval je tudi pogrebni obredom, katere je vodil škof iz Limericka.

Gilbert bo odstopil.

BERLIN, Nemčija, 8. septembra. — Neka nemška častnikarska agentura je objavila poročilo, da bo odstopil generalni agent ameriškega Dawes načrta, Parker Gilbert, po konferenci z reparacijsko komisijo.

V tukajšnjih ameriških krogih se je glasilo, da zveni poročilo skrajno nevrjetno, ker je Gilbert že pred enim letom odločno odklonil ponudbo neke newyorške banke, da prevzame ravnateljsko mesto.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivost ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500	\$ 9.45	Lir 100 \$ 4.30
Din.	1,000	\$ 18.60	Lir 200 \$ 8.30
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir 300 \$12.15
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir 500 \$19.75
Din.	10,000	\$183.00	Lir 1000 \$38.50

Za pošiljate, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Prislabina za izplačilo ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25. ali manjši znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$300. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po posebnem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENE PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

LEOPOLD IN LOEB

Čitatelji se gotovo spominjajo velike svinjarije, ki se je pred par leti dogodila v Chicagu.

Milijonarska sinova Leopold in Loeb sta povabila v avtomobil sina nadaljnega milijonarja ter ga po dolgem trpinčenju usmrtila in vrgla njegovo truplo na samotni prostor.

Ameriška policija ima pa dober nos, posebno, če stoji za njo državni pravdnik z bičem v roki.

Baš v istem času je bil v Chicagu neizprosni državni pravdnik.

Kmalu je pritiral morilec pred sodišče, in razvil se je proces, ki je vzbujal po vsem civiliziranem svetu splošno pozornost.

Morilec je zagovarjal najslavnejši ameriški advokat Darrow.

Obsojena sta bila zastran umora: na dosmrtno ječo.

Ker je pa že navada, da se dosmrtna kazen sčasoma omili in olajša, ju je sodnik obsodil zastran večje sigurnosti — povrh tega se na devetindvetdeset let ječe. — Da je ne bosta nikdar uživala zlate prostosti — je bilo tedaj rečeno.

(Kajti na svetu nima menda nihče take nature, da bi še po smrti devetindvetdeset let v ječi preživel.)

Toda postava ima svoja vrtica. In advokat je presneto dobro vedom, kje so.

Ker se Leopold in Loeb v ječi precej dostojno obnašata se govori, da ju bo pomilostilni svet pomilostil. Pomilostljena naj bi bila krog leta 1936.

— Saj jima to nič ne koristi, — bo rekel ta ali oni. — Tudi če jima dosmrtno zaporno kazen izbrišejo — bosta morala še devetindvetdeset let sedeti.

Je vse prav in lepo, toda sodnik je bil v preveliki naglici izrekel dvojno obsodbo. Pozabil je namreč povedati da med prvo kaznijo in drugo kaznijo ne sme biti niti minuto prosta, da med kaznima ne sme biti nobenega presledka.

V tej sodnikovi pozabljivosti je Leopoldova in Loebova rešitev.

Ko jima bo dosmrtna kazen odpuščena, bosta odšla v zlato prostost.

Sorodniki umorjenega fanta bi v tem slučaju zahtevali, da morata sedeti še devetindvetdeset let.

Iznajdljivi advokati bi odvrnili: — Seveda, še devetindvetdeset let morata presedeti. Seveda, kakopa! Pravici je treba zadostiti. — Toda drugo kazen bosta nastopila tam o svetem Nikoli, kajti sodnik je pozabil določiti natančni datum.

JUGOSLOVANSKA JUSTICA

Rojaki naj nam oprostite, ker se tičeta oba današnja uredniška članka pravosodja.

Vsekakor pa moramo omeniti naslednji zanimivi slučaj, ki smo ga te dni čitali v nekem starokrajškem listu:

"Zanimiv dogodek je doživel te dni državni pravdnik dr. Andrej Parvang v nekem mestu v Banatu. Obleden v poletno obleko je lovil ribe. Zalotili so ga orožniki in ga aretirali, ker ni imel pri sebi legitimacije (oz. dovoljenja za ribolov.) Orožniki so ga zvezali ter ga izročili sodišču."

Do tu je bilo vse pošteno in vse po postavah.

Orožnikova naloga je skrbeti za red in izvrševati predpise.

In predpis se glasi, da je treba vsakogar aretirati, ki lovi ribe, pa nima izkaznice, da jih sme loviti. Tak človek je ponavadi kaznovan. Toda v tem slučaju je bilo drugače. Poročilo se namreč nadaljuje z besedami:

"—Zadeva se je uredila brez zapora."

Državni pravdnik, ki je brez predpisane licence ribe lovil, torej ni bil kaznovan.

To je navsezadnje stara zgodba o vrani, ki noče vrani oči izključiti.

Konec je pa krona vsega. Poročilo se namreč zaključuje z besedami:

"—Proti orožnikom je uvedeno kazensko postopanje..."

Ubogi žandar bo torej moral trpeti, ker je po pravici aretirati človeka, ki ni imel postavnega dovoljenja.

Take metode so bile edinele v stari Avstriji. Stara Avstrija je propadla...

Tudi Jugoslavija se mora v marsičem modernizirati, če hoče živeti.

Iz francoskega parlamenta.

Vlada more od poslanske zbornice doseči vse, samo če uporablja potrebne forme. To so dokazali zadnji politični dogodki. Zbornica je zavrgla Caillauxove predloge, ki so jo spominjali na vlado nacionalnega bloka; dala pa je Poincaréjevemu kabinetu pooblastila, ki pomenjajo resignacijo na parlamentarno inicijato o davčnem vprašanju. Kabinetu pa je le ugodno, ako se na ta način odkrija izključne odgovornosti za nova davčna bremena.

Pikantno pri vseh stvari je, da so socialisti prvi začeli zahtevati po dolgoletnih brezuspešnih poskusih reformo parlamentarnega poslovanja v prepričanju, da se mora nekaj napraviti za pri ljudstvu je kompromitirani parlamentarizem. Neskončne govorance se slabo prebavljajo v času, ko raste dnevno cena kruha. Tako je postal že zaprta osnutek profesorja prava Barthélemyja z dodatki Renaudela notranji zakon zbornice. Zbornica se je vrnila k tajnim volitvam predsednika, kar je prvi predpogoj nepristranskega vodstva debat.

Poslanska zbornica je suverena, neodvisna. Po državnem pravu nima nikogar nad seboj, kajti ljudstvo voli le vsaka štiri leta, drugače pa nima nobenega sredstva, da bi izreklo svojo voljo in po tradiciji je tudi brez pomena senatova pravica, da skupno s predsednikom razpusti zbornico. Ta neodvisnost se opazi tudi pri organizaciji zbornice: osebe (okoli sto) ni plačano iz običajnih državnih blagajin, nego pri kvesturi. Tudi tu je posebna hierarhija: z življami opremljeno osebo ima v prostorih parlamenta vlogo policistov, medtem ko je parlamentarna straža oborožena z verigami in mečem in je na razpolago zborničnemu predsedstvu.

— Smo in nismo uradniki, tvorimo državo v državi! — pravijo s ponosom nastavljeni parlamenta. V Versaillesu je nastavljen poseben uradnik, ki je redno plačan in čigar edina naloga je, stalno paziti, kdaj se zbereta senat in zbornica h kongresu.

Seje zbornice pravzaprav niso javne. Na tribunu se more priti le s povabilom katerega poslanca; s tem se izključuje iz parlamenta vsaka klika, ki se tako rada tvori iz stalnih obiskovalcev sodnih razprav. Manifestacije občinstva so prava redkost, pa čeprav je javno mnenje še v takem nasprotju s parlamentom. Kvečjemu na oficirski tribuni si dovoli kak nadrediscipliniranostjo ljudskih zastopnikov razburjeni obiskovalec par vzklikov, polnih patrijotične zanos. Na vsak inident reagira parlamentarna straža s tem, da vsiljivega motilec posadi na hladno.

Drugače je z žurnalistično tribuno. Zastopniki časopisa so respektirani od poslancev kot resnični zastopniki javnega mnenja. Ti imajo določena politična naziranja, poznajo zakonodajno pravico poslancev in so zmožni tvoriti hitre zaključke. S svojimi članki vplivajo na volitve in s tem indirektno tudi na parlamentarno delo.

Tudi jih ne ovira, da ne bi v teku debat glasno izražali svoja čustva, oni glasno mire šepetalec in graja motilec miru. Nikoli si predsednik ne upa dvigniti kak pogled k žurnalistom, nikdar se noben poslanec ne brani njihovih ukorov...

Dogodki v zadnjem letu so pokazali, da more množica dati duška svoji volji tudi zunaj železne parlamentarne ograje in da parlamentarna straža nima samo simboličnega značaja. Herriotovi vladi gotovo niso evetle rožice na Place de la Concorde. Sicer ni bilo govora o kakem nameravanem linčanju, kot je neka agentura fantazirala v svojih poročilih.

V Franciji je množica preveč civilizirana in ne bi mogla dejanski napasti niti katerega zamoreca, kaj se zborničnega predsednika — toda nezadovoljstvo z režimom je bilo tako glasno, da je prodrlo tudi skozi nepropustne stene bourbonske palače. S pravo francosko naglico so se disciplinirali strankarski vodje, nato stranke in končno plenum 600 poslancev. 24 ur pozneje je funkcionirala v parlamentu prava "la guillotine oratoire", novi poslovnik, ki dovoljuje le ministrom neomejene govore poslanski poročevalci, interpellanti in drugi morejo govoriti manj, od treh do trideset minut. Pri finančnem zakonu se je prvič uporabilo postopanje, da govorita pri dialogu po en zastopnik vlade in opozicije.

Za francoski parlament so bile te določbe neizprosna nujnost, čeprav je jasno, da jih predsednik ne uporablja na skrajno pedanten način, drugače bi se mu lepo podal prezirljivi priimek "kronometer", časomerec. Toda odvzet je besede kakemu nepertjodičnemu govorniku se ne izvrši brez protestov ostale zbornice. Prava naloga zborničnega predsednika je torej omejena le na prijateljski apel govornikom, naj bodo kratki v svojih izjavanjih.

Poslanci so se dali za svojo rešitev režima nagraditi in so si ob koncu davčne debate povisali gaže od 27.000 frankov na 45.000. — Justični minister je izjavil: — Ni parlamentarna tradicija, da se vlada vmešava v bodisi katerekoli izdatke te hiše, ona more le priznati upravičenost motivov teh predlogov. Življenje se je močno podražilo, tako da smatra vlada znesek 45.000 frankov za odgovarjajočo položaju parlamentarcev. Sledil je soglasen aplavz in celo parlamentarna straža se je veselila. Vidimo torej, da obstoje tudi vprašanja, v katerih se pusti zbornica rada terorizirati.

ZA GASILNO DRUŠTVO NA MULJAVI.

Tvrdka Frank Sakser State Bank je sprejela od Mr. Josepha Jakliča, 1184 E. 60. St., Cleveland, Ohio, znesek \$49.55, katerega je nabral med tamošnjimi rojaki za Gasilno društvo na Muljavi. Tvrdka je za ta znesek naznala D 2753 Gasilnemu Društvu na Muljavi, pošta Krka, Slovenija, Jugoslavija.

Novice iz Jugoslavije

Štrajk v premogovniku v Bel-tinu.

V premogovniku Beltineu pri Varaždinu so že pred tedni domači delavci stopili v stavko, ker jim je podjetje znižalo plačo za 20 odstotkov. Delavcem je po odbitku raznih prispevkov ostalo 16 Din. dnevnega zaslužka.

Uprava premogokopa je te dni iz premogovnika Ivanpolje naročila več delavcev, ki naj bi pomagali zlomiti štrajk. Med štrajkaši in novodošli delavci je prišlo do spopada. Morala je intervenirati žandarmerija, ki je več delavcev aretirala in jih izročila sodišču.

Zdravnik okraden med vožnjo. Dr. Martin Wolf, zdravnik iz Sevnice, je prijavil zagrebški policiji, da mu je neznan tat ukradel na kolodvoru v Stari Pazovi ob priliki ko je hotel stopiti v brzovlak za Zagreb, zlato uro z dvema pokrovoma in zlato verižico v vrednosti 5000 Din.

Poskušeni samomor radi nesrečne ljubezni.

Te dni je skočila v Zagrebu v Savo 27-letna služkinja Marija Gorene. Ljudje so po pravočasno zapazili in jo potegnili iz vode ter spravili k zavesti.

Izjavila je, da je izvršila svoj obupni korak radi tega, ker jo je neki sprevednik zapeljal in spolno okužil. Odpeljali so jo v bolnico, proti sprevedniku pa je odredjeno postopanje.

Srbska milijonarka gladu umrla.

V Budimpešti je te dni v čudnih okoliščinah umrla srbska milijonarka Konstantina Radonić, stanujoča v svoji lastni palači. Gospa Radonić je živelja že več let popolnoma ločena od sveta. Okna so bila močno zagnjena, tako da je bilo v stanovanju ponoči in po dnevi popolnoma temno. Le redkokada je zapustila svoje stanovanje. Ker v zadnjem času že več tednov ni prišla iz svojega stanovanja, se je to hišnim stanovalcem zdelo čudno. Poklicali so ključavničarja, ki je odprl vrata. Sedemdesetletno staro so našli, sluhajno do kosti, mrtvo v postelji. Komisija je ugotovila, da je umrla od gladi. Pri oblastveni inventuri so našli 38 vložnih knjižic, mnogo briljantov, biservov in drugih dragocenosti v vrednosti osem milijonov dinarjev. Imela je tudi lepo posestvo.

Gospa Radonić nima sorodnikov na Madžarskem, domnevajo pa, da jih ima v Jugoslaviji. Falzifikatorska afera v Zagrebu. Sodni stol je potrdil preiskavo proti zločnemu zdravniku dr. Jovanu Mrvošu in ostalim osebam, ki so bile prijete v kokainski in falzifikatorski aferi. Airancini ostanjejo še nadalje v preiskovalnem zaporu.

Smrtna nesreča.

V Osijeku sta prišla seljaka Ivan in Radomir. Nikoli po nesreči med dva avtomobila. Ivan je dobil težke poškodbe na glavi. Radomiru pa je bilo zdrobljenih več kosti. Ivan je že čez nekoliko ur v bolnici umrl. Tudi Radomirjevo stanje je obupno.

Nesreča na železnici.

Pri Grdenovcu v Slavoniji je osební vlak trčil v industrijski vlak našičke tovarne tkanina. Sunk je bil tako silen, da se je lokomotiva industrijskega vlaka prevrnila v šest metrov globok jarek. Strojvodja, ki je težko ranjen, je bil prepeljan v bolnico. Istotako tudi železniški čuvaj, ki se nahajal v bližini. Promet je bil ves dan ustavljen. Krivda za nesrečo zadene strojvodjo industrijskega vlaka, ki ni pazil na čuvajev signal.

Zagoneten umor matere in sina.

V selu Brinje na Hrvatskem je pred tednom izginila vdova Staka Stanić. Po dolgem iskanju so končno našli njeno truplo na robu nekega prepada. Vse je kazalo, da je bila starka umorjena. Po vsej priliki jo je nekdo z ušesom sekire udaril po glavi tako silno, da je smrt nastopila takoj. Zanimivo je, da je imela pokojna Staka sedemletnega sina, ki je na

zagoneten način izginil pred šestimi tedni. Izsledovanje po njem je ostalo brez uspeha. Sum, da je izvršil zločin, leti na seljaka Miha Stanića iz istega sela, ki je bil tudi takoj aretirani.

Splošno je mnenje, da ima smrt Stake Stanićeve in njenega sina na vesti ena in ista oseba, ki se je hotela polastiti njenega imetka in sta jej bila na potu mati in sin.

Še ponarejene dvodinarke.

V Zagrebu so se zopet pojavile ponarejene dvodinarke, ki pa so slabo izdelane in jih je lahko spoznati. Ali so izdelki ponarejevalca J. Kralja, še ni ugotovljeno. Kralj, ki se nahaja v zaporih sodnega stola, je izjavil, da je s ponarejanjem dvodinarskih novcev zaslužil po 40 odstotkov.

Vlom pri belem dnevu.

V Zagrebu so neznani zlikovci vlomili v Goldmanovo trgovino usnja. Vrata so odprli z vitrihom. Odneli so iz ročne blagajne 500 Din. ter 144 črnih ševro-kož v vrednosti 18.000 Din. Tatvina je bila proti vlamu zavarovana.

Na smrt obsojen, a pomiloščen.

Prer par leti je bil v okolici Karlova izvršen roparski umor mlinar Josip Kosa. Je bil ustreljen in oropan, njegova žena Ana pa težko ranjena. Roparski umor sta izvršila Franjo Ban in Milan Nežić, ki sta pri mlinarju prenočila. Nežić je pobegnil v Turčijo in se je letos vrnil v Jugoslavijo. Vest ga je pekla in sam se je prošlo zimo javil orožnikom. Meseca marea ga je sodni stol v Zagrebu obsodil na smrt. Njegov zagovornik je predložil kralju prošnjo za pomiloščenje. Kralj ga je pomiloštil in izpremenil smrtno kazen v dosmrtno ječo. Nežić pa je bila ječa podaljšana na 15 let.

Nesreča v železniški delavnici.

Te dni se je zgodila v železniški delavnici v Zagrebu težka nesreča. Pri prenašanju je padla težka železniška traverza na delavca Ljudevita Bivala in ga močno poškodovala na glavi in prsih. Ponorečena so takoj odpeljali v bolnico, vendar je njegovo stanje zelo nevarno.

Zagoneten zločin v Skoplju.

Občinski svetnik Čurbežević v Skoplju je našel na dvorišču neke hiše v 1 m globoki jami truplo muslimanke Fatime iz Skoplja. Na truplu sta bili dve teži rani: ena pod kolenom, druga pod desnim očesom. Očividno je bil izvršen umor. Ker je bila Fatima znana kot umobolna in tudi ni imela denarja, je dogodek tem zagonetnejši.

Dopis.

S pota.

V vročih dneh sem se le pomalen oglašal iz senčne Minnesote. Minnesota je krasna poletja. Če le morem, preživim poletja tam. Ker je zadnji čas precej hladno postalo, sem se podal proti sredini Amerike, doli proti Chicagu. V Waukeganu sem se sestal z Mr. Gašper Leskovicem, kateremu je pred enim letom umrla soproga. Mudil se je v Little Fallsu, v državi New Yorku, kjer se je seznanil z Mrs. Musee. Znanstvu je kmalu sledila poroka. Svatbi sta bili pravzaprav dve: ena v Little Fallsu, druga pa v Waukeganu. Prijatelji se novoporočence prisrečno pozdravili ter jih obdarovali z raznovrstnimi darili. Tudi jaz jima iskreno čestitam. Sedaj se mudim na farmi rojaka K. ob Michiganem jezeru. Pečem krompir, obiram fižol, bob in kumare.

Pozdrav!

Matija Pogorelec.

Rad bi izvedel za naslov moje hčere hči FRANCIS SLAC, omožena JEGLIČ. Zadnji nje naslov je bil 669 Mt. Elliott Ave., Detroit, Mich. Oglasi naj se radi smrti njene matere. — Frank Keržić, Box 595, W. Blocton, Ala.

Peter Zgaga

Jaz se včas tudi s kako žensko pogovarjam.

In končno sem spoznal, da je žensko najtežje prepričati o tem:

— Ni dovolj da ima ženska lepo zunanost in dobro sree. Tudi lepo dušo mora imeti, potem je all right.

*

Ne grem dosti med ljudi, toda marsikaj vidim in slišim.

Kot zadnjič naprimer. Puneja je bila šele štirinajst dni poročena.

— Kaj pa je? — jo je vprašala mati. — Kaj ti je, za božjo voljo?

— Oh, tako strašno nesrečna sem! — ji pravi hčerka.

— Zakaj nesrečna?

— Oh, večeraj zvečer mi je mož prisegel, da me ima tako rad, da bi me najrajši pojedel.

— I. no, to ni nič hudega, — jo je tolažila mati. — Rad te ima, to je vse.

— Ja, seveda. Ko bi mene požrl, bi pa kako drugo rad imel.

*

Rojak je modroval: — Jaz bom najbrž do smrti ostal sramec. Imam namreč nekaj čuden strah pred poroko.

Izkušeni možak mu je odvrnil: Mladi svet ima dobre slutnje. Doktor se jaz nisem poročil, strahu sploh nisem poznal.

*

Nekateri se strašno razburjajo zastran današnje ženske mode, zaradi današnje ženske obleke.

Ljudje so res čudni. Zakaj vendar se razburjajo za nič?

*

Znani maroški voditelj Abd-el-Krim je rekel, da popolnoma zupa Franciji.

Abd-el-Krim je potemtakem edini človek na svetu, ki Franciji zaupa.

*

Med kinematografskimi ravnatelji in zvezdogledi je nekaka podobnost.

Oboji se pečajo z zvezdami. Prvi z zvezdami — igralkami, drugi z zvezdami na nebeskem svodu.

V tem tiči torej ta podobnost. Je pa med ravnateljem in zvezdogledom tudi velika razlika.

Ako zvezdogled odkrije kako novo zvezdo, je zadovoljen s tem, da jo je odkril.

Če pa kinematografski ravnatelj odkrije kako novo zvezdo, hoče s tem odkritjem napraviti par stotisoč dolarjev.

*

Človek, kateremu ljubezen skrbi povzroča, najbrž nima nobenih drugih skrbi.

*

Ako ima moderna ženska priliko izbirati med dvema oboževateljema, ponavadi oba izbere.

*

Jugoslovanski zunanji minister dr. Momčilo Ninčić je bil izvoljen predsednikom Lige narodov.

Gadje, ki komandirajo Ligo, poznajo politiko, ki se je še vedno obnesla: strašno so radodarni s častmi in počaščenji. Čast in počaščenje pa opajata. Človek, ki je s temi dobrotami opojen, ne vidi in ne sliši dosti ter je jako popustljiv napram onim, ki so mu izkazali čast.

Vsled tega nima Jugoslavija od Lige pod Ninčićevom predstvom ničesar dobrega pričakovati.

*

Znanstveniki so izračunali, da bo tekom par sto let na zemlji toliko ljudi, da jih zemlja ne bo mogla preživljati. Vsled tega bo človeški rod lakote pomrl.

Računi so pravilni, toda narava ima svoje metode.

Ženske se vedno bolj izpreminajo v moške. Nosijo hlače, lase si strižejo vsak teden, cigarete kade, in tudi preklinjati sem jih že slišal.

Če bo šlo tako naprej, bo v dvajsetih letih ženski spol deloma izginil. V ženski bo vedno več moške nature, v moških pa vedno več ženske — ženska bo gospod, moški pa frajla. — To bo pa tudi na potomec vplivalo, — da jih ne bo preveč in da nikomur ne bo treba lakote umirati.

O dispoziciji in konstituciji.

Dostikrat rabimo v vsakdanjem življenju ti dve besedi, ne da bi si bili prav na jasnem, kaj da pomenita. Morda zato ne bo preveč, če si ogledamo, kaj se skriva za tema besedama.

O dispoziciji! Beseda je latin-skega izvora in pomeni razpoloženje, če prestavimo prav doslovno, boljši slovenski izraz bi bil — občutljivost, sprejemljivost, dovzetnost. Beseda dispozicija ima več pomenov, tukaj pa nam gre izraz dispozicija samo v smislu, kot ga rabimo, če govorimo o postanku bolezni.

Dispozicija — dovzetnost — je vsota vseh tistih pogojev v človeškem telesu, ki pospešijo v njem razvoj bolezni. Saj vsi vemo, da eden lahko zbolí, drugi pa ne. Takih primerov vidimo vsak dan vse polno. Če navedemo vzroke za prehlajenje kot vzgled, vidimo dostikrat, da cela skupina ljudi pije v veliki vročini mrzle pijače, pa se jih prehladi samo nekaj. Tisti, na katere gotovi škodljivi učinki vplivajo tako, da se bolezen lahko razvije, nosijo v sebi dispozicijo za določeno bolezen, ali z drugimi besedami so občutljivi, dovzetni za tisto bolezen.

Dispozicija je lahko silno različna. Odvisna je od starosti. Tako so otroci dovzetni za bolezni, ki jih prav radi tega imenujemo otroške bolezni. Odrasel človek navadno ne oboli na teh boleznih, oziroma če oboli, je obolenje le neznatno, — bolezni, ki pri otroku lahko povzročijo smrt, so za odraslega človeka skoraj brezpomenne; — odrasel človek nima dispozicije za otroške bolezni. — Nasprotno pa so starejši ljudje občutljivi za bolezni, ki jih pri otrocih navadno ne vidimo. Zlo-tvorbe (rak itd.) vidimo skoro izključno pri ljudeh v zreli dobi.

Tudi splošna igra pri dispoziciji svojo vlogo. Ženske morejo dobiti raka na prsih, moški so podvrženi dedni krivaviti, da navedemo le dva primera.

Dalje je dispozicija individualna, to je: strogo svojstvo posameznika. Nekateri ljudje ne preneso te ali one jedi, ki je drugemu morda vsakdanja hrana; pri zato razpoloženem ali dovzetnem človeku pa povzroči lahko težko in nevarno bolezen. Taka jed so na primer raki, gotove vrste jagod itd. Tudi pri zdravilih se pokaže taka individualna dovzetnost: — zdravila, ki jih ta bolnik zaužije brez posledice, so za drugega bolnika lahko hud strup, kot je to na primer jod, kokain, morfin in še druga sredstva.

Tudi cele družine, narod in pleme je lahko disponirano za gotove bolezni. Pljuča so posebno občutljiva za bacile jetike, črve za legar, na prsih ali na maternici, ali v želodcu se posebno razvije rak, medtem ko ga v nekaterih telesnih delih najdemo silno redko.

Poznamo tudi dispozicijo, ki si jo človek pridobi s tem, da gotove bolezni preneha. Otrok, ki je prehladil kašelj, je posebno sprejemljiv za jetiko, prehladen človek za pljučnico, bolnik, ki je enkrat obolel na šepu, oboli rad potem še večkrat itd.

Dostikrat govorimo tudi o dispoziciji, ki je v zvezi s poklicem. Morda to ni čisto pravilno, ker pod dispozicijo razumemo — kot rečeno — notranje pogoje za razvoj bolezni. Vendar jo veseno lahko navedemo tukaj, ker je to že tako v navadi. Gotovi poklici so podvrženi določenim boleznim; mlinarji in črkostaveji jetiki, slikarji zastrupljeni s svincom, ki je v nekaterih barvah, pisarji skrivljenju hrbtnice in kratkovidnosti, peki in perice razgovornim izpuščajem na rokah, nekateri poklici spolnim boleznim, delavci v tovarnah, kjer imajo opraviti s fosforjem, zastrupljeni z njim, bolniške stročnice jetiki — nalezljivim boleznim itd.

Da nas različno stanje telesa tudi napravi dovzetne za bolezni, vidimo iz tega, da človek, ki strada, lažje oboli na vseh mogočih boleznih kot pa bi sicer. Znano je tudi, da so otročnice zelo dovzetne za škrlatinko in da ji ta lahko postane nevarna.

Razbrati je torej mogoče iz tega, da odvisi dispozicija od silno različnih faktorjev. Največkrat čitamo in slišimo o dispoziciji za jetiko; kako je s tem?

Ni še dolgo tega, ko so se znanstveniki prepirali, ali se jetika podeduje ali ne. Morda se danes ni čisto odločeno, prepir se ni končal, — vendar je sedaj večina tega mnenja, da se jetika ne podeduje, pač pa, da ima otrok jetičnih staršev nagnjenost za to bolezen. S tem seveda ne ni mnogo povedanega, pač pa je s tem izrekom z gotovostjo določeno, da tak otrok lažje dobi jetiko. Na kak način, je seveda drugo vprašanje. Najbolj enostavno je tako, da je tak otrok, — če živi po rojstvu, stalno v stiku s svojimi jetičnimi starši — stalno izpostavljen okuženju z bacili jetike — to je najbrže tista dispozicija, na katero mislijo nekateri, če govorijo o tem, da imajo otroci jetičnih staršev dispozicijo za jetiko.

Kaj pa je konstitucija? Pod to besedo lahko razumemo prav isto kot nam pove dispozicija. Konstitucija v prestavi pomeni telesni ustroj, je torej dovzetnost, v kolikor je ta odvisna od prirojenega telesnega ustroja.

Niti v medicinskih krogih še ni čisto jasno, kaj vse odvisi o dispozicije — konstitucije, zato tudi ni prav lahko ta dva pojma popolnoma poljubno razbistriti. — Vendar, ker ti dve besedi večkrat uporabljamo, zato smo posvetili v njun najstvarni svet.

KAKO POSTANEMO BOLNI?

Naši najboljši zdravniki nam pravijo, da bi nas bilo le malo bolnih, če bi svoje telo pravilno negovali. Če dajemo celicam svojega telesa pravo prehrano, sveži zrak in obilo čiste vode, obenem pa skrbimo, da razni strupi ne pridejo v naše telo, potem je naša kri v stanu uničiti skoro vse bolezenske kali, ki vdor v naša telesa.

Kri je rdeča, ker je polna rdečih krvnih teles. Ta rdeča krvna telesa nosijo zrak v vsak del telesa. Na 500 rdečih teles pride eno belo. Če so bolezenske kali v telesu, se poveča število belih krvnih teles.

Bela krvna telesa iztezajo iz sebe male ročice in love z njimi bolezenske kali, jih ujamejo, jo-tem pa požro in uničijo. Nekaj bolezenskih kali — naprimer povzročitelji pljučnice in davice — je takih, ki izločajo iz sebe snovi, ki so strupni za človeško telo. Ti strupi pridejo potem v kri, odtod v druge telesne celice, jih okužajo in zastrupljajo, dokler ne nastopi smrt. Če pa pridejo isti strupi v telo zdravega človeka, pride v njegovo kri snovi, ki pomagajo te strupe uničiti in nam hitro pripomore k zdravju.

Če pijemo žganje, pivo ali vino, čeprav v malih množinah, napravijo alkohol, ki je v teh pijačah, bela krvna telesa tako lena in počasna, da mnogokrat zamude zagrabiti bolezenske kali, ali pa, če jih že zagrabijo, so prešibka, da bi jih popolnoma uničila. Alkohol ovira tudi snov, ki pride v kri v obrambo proti bolezenskim kalom, da ne more uničevati strupov ki jih te kali izločajo.

Ljudje torej, ki uživajo alkoholne pijače, postanejo lažje bolni in imajo manj izgleda na hitro okrevanje, kot pa ljudje, ki pijejo le vodo.

KAŠELJ IZGINE.

razdraženje in hrupavost se odstrani z pravočasno rabo zdravila

Severa's Cough Balsam.

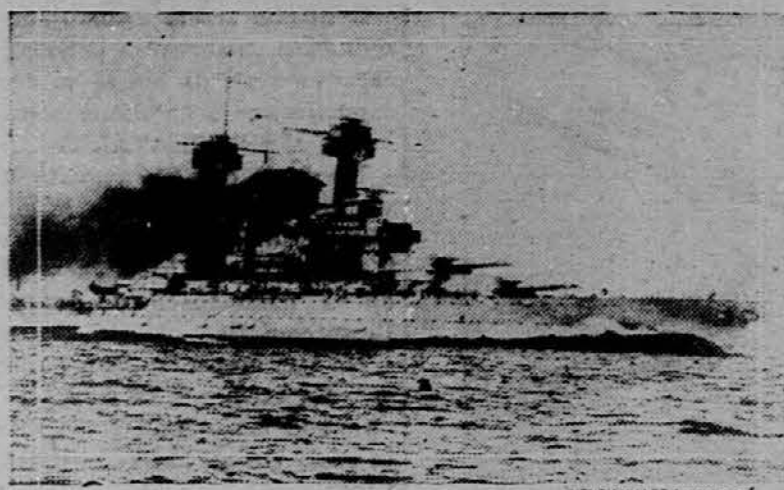
Je priljubeno zdravilo tekmo zadnjih 48 let: valednega je preiskušeno.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte zanj v lekarnah.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

BOJNA LADJA COLORADO

Pri mornariških manevrih, ki so se vršili ob pacifični obali, je igrala vlogo ameriška bojna ladja "Colorado".

Balkanska politika Italije.

Milan, Italija, 12. avg. "Corriere della Sera" piše, komentirajoč italijansko-špansko pogodbo, takole:

Pozornost, trenutno osredotočena na Zasad, nas ne sme odvrti od dogodkov na Vzhodu. Dežele ob dolenjem toku Donave in balkanske države so po svetovni vojni pridobile na važnosti za Italijo. Italija ima že po svoji zemljepisni legi možnosti gospodarskega razvoja v teh deželah, bogatih na naravnih darovih in potrebnih industrijske zamenjave. Ni si pa mogoče predstavljati gospodarskih sporazumov brez političnih zvez zlasti v takih deželah, ki se zavežajo svojega suverena položaja in so radi tega nekako ljubosumne.

Razmotirajoč aktualen političen položaj Italije, Jugoslavije in Grške so v zadnjem času mnogi tuji listi pisali nesimpatično o naši diplomatski akciji na Balkanu. Po so bili neupravičeni predsodki. Nihče ne more danes reči, da hoče Italija iztisniti druge radi sebe. Italija je vzdrževala in še vedno vzdržuje z evropskimi velesilami najpriskrajšje odnose.

Značilno je, kako iščejo v zadnjih letih srednje države prijateljstva v več praveh. Balkanske in donavske države se skušajo po vojni vsestransko osigurati. S tega stališča si je treba tudi razlagati francosko-jugoslovensko ter francosko-rumunsko pogodbo. Baš z ozirom na politiko Male antante je Pariz vedno mnogo politiziral v Beogradu in Bukaresti. V bistvu so pogodbe, ki so bile sedaj podpisane, bile že sklenjene. Sedaj so

bile le še formalno sklenjene in podpisane.

Oblika teh pogodb je ista kakor sličnih sporazumov med Francijo in Poljsko ter med Francijo in Češkoslovaško. Prva pogodba med Francijo in Poljsko je bila sklenjena 19. februarja 1921. Ta pogodba je tip prave zavezniške pogodbe in vsebuje določilo o nevtraliteti, kakor je to slučaj v madriškem paktu. Radi tega ni mogel biti ta sporazum vključen v locarnski pakt ter je ostal pogodbeni zvez zlasti v takih deželah, ki se zavežajo svojega suverena položaja in so radi tega nekako ljubosumne.

V ostalem je važen ob sklepanju pogodb duh, ki preveva voljo, katera jih je sklenila. Za nas je najbolj važno dejstvo, da ne postanejo stare in nove balkanske simpatije ekskluzivne. Balkanski državni, ki so bogati na izkušnjah, se predobro zavedajo, kaj pomeni izročiti se zaprtim zvezam. Sodobna izmenjava materialnih in moralnih dobrin med Italijo, ki je Balkanu najbližja velesila, in med balkanskimi deželami, pa se ne da prekiniti brez splošne nevarnosti in tudi škode.

Spomini na atentatorja.

Reški zdravnik dr. Gino Bossi objavlja v italijanskih listih nekatere podrobnosti o življenju in smrti vidovdanskega atentatorja Gavrilu Principu.

Jožefovo, piše Bossi, je žalostno mestec na Češkem in ima v splošnem trdnjajski značaj. V tej trdnjavi je Avstrija med vojno zapirala tiste kaznjence, ki so zagrešili politične zločine.

Med temi političnimi zločinci je bil tudi dr. Bossi. Dne 3. januarja 1916 je bil obsojen radi veleizdaje in nato so ga poslali iz Budimpešte v Jožefovo.

Življenje v trdnjanskem mestu je bilo zelo strogo. Tod so se sprehajale gospe majorke in generalke, ki so prezirljivo gledale na konfinirance, dočim je bilo ljudstvo dobro in je imelo usmiljenje z nesrečniki.

Ljudje, ki so bili zaprti v tej trdnjavi, so bili prej ali slej namenjeni smrti in poginu. Božja dekla je kosila nepretrgoma. V eni sami noči je umrlo enajst mož za tuberkulozo in vsako noč je ležal kateri v agoniji, jutranja zarja pa je pozdravila v njem že mrtlica. Kar nas je bilo italijanskih zdravnikov, pravi Bossi, smo storili vse, da olajšamo jetnikom trpljenje. Bilo nas je pet, katere so nas vse poslali v Jožefovo, dokler se ne reši naša zadeva pred častnim sodom. Bili smo v vojaških uniformah in enega izmed nas je vojaška oblast degradirala v navadnega redova. Tako nam ni preostalo nič drugega kakor samaritansko delo, in to smo izvrševali na moč sočutno, da bi nesrečnim tovarišem olajšali muke, v katere jih je spravila vojna.

Ujetniki in konfiniranci so ginevali predvsem radi pomanjkanja živil. Nedostatek v hrani je bil strašnejši od vseh telesnih muk. V trdnjavi ni bilo mesa, ni bilo mleka, ne sladkorja in mesto kave so delili nekaj sirup. Žejo pa so si jetniki gasili z zauživanjem različnih kislin.

Nekega dne so me poklicali k postelji Gavrilu Principu. Bil je jetnik prvega razreda, to se pravi: strogo opazovan in zastražen.

Princip je ležal v temni in zatohtli celici. Slabotna luč je prihajala skozi line malega okence in na straži je vedno stal oborožen vojak z nasajenim bajonetom. In nedaleč od vrat je stal zopet drug stražnik. Kdor je hotel vstopiti v Principovo celico, je moral dolgo parlamentirati s profesorom in stražo.

Bil sem pozvan, da vbrizgam Principu inkekcije kokaina. Bolnik se je počutil zelo slabo in zapustil sem ga v prepričanju, da ga bo v najkrajšem času konec. Toda mlado življenje se ni hotelo tako hitro ukloniti kruti smrti. Upiralo se je in kmalu po prvem obisku so me drugi klicali k Principu. Našel sem ga vsega mrtlica. Ugotovil sem, da je na koncu in res je kmalu nato izdihnil. Naslednji dan sem moral na raport k poveljniku trdnjave, kateremu sem javil Principovo usodo.

Mož, ki sem mu javil to vest, ni bil očitno tako krut, kakor tisti, ki so ga poslali na izvrševanje službe. Pogledal me je v oči, vzdihnil in izjavil: — Hvala bogu, zopet sta prosta dva stražarja.

KAJ SE NAM OBETA V LETU

1927

Neki pariški astrolo-amater je poslal uredništvu "Narodnih Listov" zanimiv dopis, v katerem pravi, da se že več let peča z astrologijo in da je pripravljen izdelati za poljubno vprašanje znanstveno utemeljeni horoskop. Urednik "Narodnih Listov" je posetil dotičnega astrologa in ga vprašal, kaj čaka svet v prihodnjih letih. Astrolog se je poglobil v knjige in račune ter povedal uredniku o usodi sveta, odnosno človeštva sledeče:

"Svetovni horoskop za leto 1926 je v znamenju velikega vpliva planetov Marsa in Neptuna. Prihodnje leto nam obeta podražitev živila, naraščanje brezposelnosti, beg, odnosno odstop nekega evropskega kralja, velike rudniške katastrofe, potrese, veliko depresijo v agrarnih krogih in vojaško vstajo na Češkoslovaškem. Dne 3. januarja nastane solnčni mrk. K sreči bo vplival ta mrk samo na tiste kraje, kjer ga bodo videli, t. j. v južni Avstraliji, Južni Ameriki, Indiji, Avganistanu, Albaniji, Bolgariji in Južni Afriki. Vpliv solnčnega mrka bo kritičen za Združene države, katerim prinese vladne krize, boljše vize, socialne boje, nemire, borbo paniko in razne druge nesreče.

V juniju, juliju, avgustu in septembru bo človeštvo zelo nemirno. Letina bo slaba, pojavijo se razne nalezljive bolezni in tudi vojna bo grozila mnogim državam. Francijo čaka vladna kriza in velike finančne težave. V horoskopu Zdr. držav stoji lunin mrk v opoziciji z Marsom. Ta konstatacija nebesnih teles prinaša nemire, vojno nevarnost in strašne nesreče. Najnevarnejša konstatacija prihodnjega leta je solnčni mrk, ki nastane 29. junija. Ta mrk bomo videli tudi v Evropi. Njegov vpliv bo fatalen za večino evropskih držav. V Evropi nastanejo vladne krize, vojne nevarnosti, silni potresi, elementarne nesreče, eksplozije, požari, katastrofe na morju, verški boji in razni drugi nevarni pojavi. Dne 15. julija bo Jupiter v konjunkciji z Uranom. Ta nebesni pojav, ki ga bo videla vsa Evropa, promeni preokret v zgodovini. V Nemčiji se najbrže obnovi monarhija. Obetajo se finančne krize, povodnji, epidemije, požari, potresi, smrt vodilnih politikov in državnikov in velike perturbacije v gospodarskem življenju. Posebno za Nemčijo je ta konstatacija zelo nevarna.

Horoskop češkega astrologa napoveduje posrednim državam sledeče dogodke: V Franciji se bo finančni položaj nekoliko izboljšal. Za Avstrijo je leto 1927 zelo kritično, ker ji obeta gospodarsko in politično krizo, spremembo v vodstvu države, itd. Rusija se bliža nemiru. Uporom, bedi in gladu. Tudi Jugoslavijo čakajo težki časi in pogoste spremembe v vladi. Italija bo prihodnje leto svoje moč ojačila, dasi se nekateri meseci tudi za njo kritični. Najbolj bodočnost napoveduje horoskop Češkoslovaški, ki se bo razvijala v splošnem mirno in uspešno.

NENAVADEN TOVOR

Te dni je v Le Havre pristal parnik, na katerem je bilo popolnoma gotova vila poslana iz New Yorka na Francosko. Hiše je bila postavljena v Ameriki ter ima popolno oparo: avo kakor tudi vse potrebščine za kuhinjo. Cenijo jo na 100.000 dolarjev. Pred prevozom je bila v Brooklynu delj časa razstavljena ter si jo je na stotisoče ljudi ogledalo in jo občudovalo. Postavljena bo v Grand Palais v Parizu. Zveza ameriških industrijcev jo je poslala kot darilo Franciji ter naj se podari onemu ki ima največ zaslug za Francijo. Odločitev je pripuščena posebni francoskemu odboru, ki bo tega moža poškal.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Žene in evropski zakoni.

Sotrudnik pariškega "Tempsa" je zbral zanimive podatke o pravnem položaju žene v raznih evropskih državah. Povod za objavo teh podatkov je novi pravni zakon na Danskem, zakon o pravni situaciji žene, ki je izzval v evropskih deželah splošno kritiko in mnogo opazk.

Na Danskem je imela žena do danes v družabnem življenju iste pravice kakor moški. Pa tudi v državnem življenju ni bila skoro prav nič zastopljena za možem. Imela je volilno pravico v administrativnih in političnih zadevah in pravico izvrševanja vseh poklicev, izven vojaški, duhovniški in sodniški poklice. Po novem zakonu ima iste dolžnosti. Zakon določa celo natančneje kot doslej, da oba zakonska tovariša razpolagata s svojim imetjem, radi tega pa morata tudi drug drugemu pomagati, kadar je sila. Če mož nima posojilo, mora poleg drugih garantov jamčiti tudi žena za poravnano dolga. Po novem zakonu se morata tudi mož in žena skupno sporazumeti glede razvedbe zakona in glede razhoda v skupnem življenju, po poldrugem letu zakona. Šele po 18. mesecih se proglasa na Danskem zakon za razveden in če eden izmed zakoncev nasprotuje razvedbi, se stvar lahko vleče in zavleče v neskončnost.

Angleški zakoni so že drugačni. Kadar stopi Angležinja na Angleškem pred oltar, jo svečenik ne opominja na poslušnost. Tudi kar se tiče zasebne lastnine je zagotovljena, razlika je samo ta, da žena, ki nima lastne imovine ter zapusti hišo svojega moža, nima pravice do nikake vzdrževalnine.

Na Norveškem, kjer ima ženska zelo velike pravice, poleg pasivne tudi aktivno volilno pravico, pastor sploh ne vpraša neveste, če hoče biti svojemu možu poslušna. Njegovo vprašanje se enostavno glasi, če je voljna živeti z možem skupno življenje ter ostati svojem zakonskemu drugu zvesta do smrti.

Švicarski civilni kodeks natančno določa dolžnosti in pravice zakonskega para. Mož je po švicarskih zakonih poglavar družine, on ji izbira sedež ter se briga za vzdrževanje žene in otrok. Žena je dolžna pomagati možu kolikor le more, z nasveti in z delom. — Edina pravica, ki ji gre pred zakonskim tovarišem, je njena pravica do gospodinjstva. Švicarska državljanka ima pravico izvrševati svoj poklic tudi potem, ko je poročena, a imeti mora za to dovoljenje svojega moža. Če mož nasprotuje ženi službi, padejo vsi oziroma samo sodišče jo lahko rehabilitira, če spozna na podlagi predloženih dokazov, da je ženin zaslužen neobhodno potreben za zakonsko in družinsko življenje.

Na Španskem velja načelo, da mora mož ščititi ženo, žena pa se

mora pokoriti svojemu možu. So pa tudi nekatere olajšave, med katere spada zlasti določilo, da žena ni primorana slediti svojemu možu, če se ta izseli v kakšno tužno deželo.

Na Bolgarskem ne velja še noben meščanski zakonik, tam je ženev oziroma možtev religiozen čin, v katerega se oblast ne vmešava. Zakonodajalci sovsjetske Rusije glede zakonskega življenja je znana. Zakonsko življenje je tam osnovano na načelu popolne enakosti moža in žene in to določilo se je izkazalo doslej kot vrlo praktično.

Štiri hiše zgorele.

V Mihaljevcih v Hercegovini je požar uničil 4 hiše in gospodarska poslopja posestnika Krnjevića. Škoda znaša nad 300.000 Din.

Kje je moj oče ANTON NOVLAN (NOVLAN), rojen leta 1849 v Novi vasi, potem se pa preselil s starši v Mirnopeč. Tam se je poročil leta 1881 s Franciško Jare in nazadnje je bil gostilničar v Novem mestu. Leta 1892 je odpotoval v Združene države in se naselil na Ely, Minn. Zadnjič se je oglasil leta 1897 iz Minneapolis, Minn., kjer je imel naslov 1329 N. E. Main St. Leta 1909 je pa prejel moja mati pismo od moje sestrice Marije Lakner, 4819 Plum Alley, Pittsburgh, Pa., a pismo je bilo pisano po mojem očetu, torej ona gotovo kaj ve o njem. Pozneje nam je bilo poročano, da je premenil ime v SKUBIC. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi poroča, ali naj se sam oglasi, če je še med živimi. Anton Novlan, višji sodni oficijal. Novo mesto 145, Jugoslavija.

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedine dišave. Knjupove ječmenove kavo in importirana domača zdravila, katere priporoča mgr. Knajp v knjigi —

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko opisana vsaka rastlina za kaj se rabi. V ceniku boste našli še mnogo drugih koristnih stvari.

Math. Pezdor

Box 772, City Hall Sta. New York, N. Y.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".

HARMONIKE

Dobri igralci pravijo, da so stare KRANJSKE HARMONIKE najboljše na svetu.

V zalogi imam 2 vrstne, 3 krat uglašene, nove in stare harmonike, prodajam po najnižji ceni.

Kot strokovnjak garantiram v vrnem denar, če ne boste zadovoljni, ali pa pošljem drugo. Sprejemam vsakovrstne harmonike v zamenjavo in jih popravim. — JOHN WEISS 614 Seneca Avenue, Brooklyn, N. Y.

CUDO MODERNEGA VINOREJSTVA GRAPOVIN (Koncentrirani mošt)

iz izbranega kalifornijskega in importiranega svežega grozdja.

Rdeče in belo California. Razne importirane vrste, med temi Teran in Muškatal

Pišite po pojasnila in cene na:

FR. PRIMOŽIČ, 377 Terrace Ave., Hasbrouck Heights, N. J.

Jugoslovanska Kat. Jednota v Ely, Minnesota

bratska podpora organizacija, ki ne meša niti vere, niti politike v svoja pravila in poslovanje.

Njeno premoženje znaša okoli \$900.000,00 in je po računu večakov več kot solventna.

Šteje okoli 17.000 članov in članje v obeh oddelkih. Njeno lastno glasilo "Nova Doba" izhaja tedensko in je do istega opravičen vsak član odraslega oddelka.

Člani J. S. K. Jednote se zamorejo zavarovati za \$250, \$500, \$1000, \$1500, ali \$2000 posmrtnine in \$1, \$2 ali \$3 dnevne bolniške podpore. Plačuje tudi odškodnine in operacijske podpore.

Za ustanovitve novega društva zadostuje osem novih kandidatov. Vanj nadajna pojasnila daje drage volje glavni tajnik J. S. K. Jednote: JOSEPH PISLER, ELY, MINNESOTA

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

29

(Nadaljevanje.)

Ralf ni umaknil svojih oči z obraza Ralfa. Slednji si je moral na vse mogoče načine prizadevati, da prikrije mučnost, ki ga je navdajala. Nato pa je odvrnil Ralf počasi:

— Motite se, milostljiva gospodična, kontesa nima nobenega premoženja več. Vse, kar je imela, je izročila svojemu očmu in slednji je porabil tudi njen denar.

— Kako strašno! Potem so dame v skrajno obupnem položaju. — Da, milostljiva gospodična, to je res, — je odvrnil Ralf, ne da bi izpustil barona iz oči. — Dame so izročeno vsem nepravilnostem, ki bodo posledica katastrofe.

Volkman je položil svojo roko na ramo Jansena.

— Dame bi bile še bolj brez pomoči, če bi ne osramotil gospod Jansen nas vseh, ki smo prijateljski občevali z Lepograjskimi. Ko je izvedel, da so dame v bedi, je prikratk opustil svojo rezerviranost ter uveljavil svoje pravice kot sosed. Vsa čast takemu plemenitemu mišljenju, gospod Jansen.

Ralf je zardel ter prišel v precejšnjo zadrego.

— Prosim, da ne pripisujete temu samoposedi umernemu postopanju nobene važnosti. Od dr. Hartlinga sem izvedel za bedni položaj dame, katere so nadlegovali brezobzirni upniki. Mislim, da se ne sme noben mož pomišljati, da prihiči v takem slučaju na pomoč, čeprav je popolnoma tuj. Dr. Hartling mi je rekel, da manjka damam vsake moške pomoči in jaz ne vem, če jim kdo stoji dosti blizu, da jim priskoči na pomoč. Vseled tega sem ponudil svojo pomoč kot nekaj samoposedi umernega. To je vse.

Ralf je izbral svoje besede s posebnim namenom. Videli je, kako je postal baron nervozen, a kljub temu se je znal obvladati. Povsem mirno in ravnodušno je rekel:

— V kolikor vem nimajo lepograjske dame nikakih moških sorodnikov. Na vsak način je bilo lepo od vas, gospod Jansen, da ste se zavzeli za dame.

Ralf se je vzravnaval.

— Jaz ne pripisujem nikake vrednosti temu priznanju, gospod stotnik. Izpolnenje dolžnosti mi je vedno samoposedi umerno, brez ozira na to, kakšne vrste je. Smatram vsaj za dolžnost vsakega moža da priskoči ženskam na pomoč.

Ostro je jasno so prišle te besede preko ustnic Ralfa. Hotel je zadeti Korfa in zadel ga je, kajti baron je izpremenil barvo. Baron seveda ni vedel, da je Ralf Jansen svoje besede namenoma izbral ter tudi ni smel pokazati, da se čuti prizadet.

Volkman in njegove dame so zle nekoliko presenečeno v obraz Ralf Jansena, ko so čule njegove ostre besede. Ralf pa se je hitro lotil drugega predmeta ter izbrisal utis teh besed.

Kmalu nato se je poslovil. Ni mu bilo mogoče še nadalje mirno gledati, kako je izmenjavaj baron z Lizo Volkman tajne poglede.

Mislil je na konteso Dagmar. Za njega je bilo brez dvoma, da se bo baron potezal za Lizo in da sta se oba na tajnem že dogovorila. Ko bo kontesa izvedela za to, bo zadeta prav v sree, kajti izdajstvo barona, ki ji je ostalo dotledaj skrito, bo postalo očito. V tem slučaju bo trpela hude bolečine, pred katerimi je ne bo mogel obvarovati.

Bolesten srd je divjal v njegovih prsih. Najrajše bi pretepel Korfa, kot se spodobi brezčastnemu izdajalcu. Ker pa tega ni smel in ker ni imel nobene pravice zavzeti se za konteso, je bežal iz bližine Korfa. Na samega sebe ni mislil. Hitro se je poslovil ter zapustil hišo Volkmana.

*

Naslednjega dne so pokopali zemeljske ostanke Aksela Lepograjskega.

K pogrebnim slovesnostim so prišli skoro vsi znanci in prijatelji družine, čeprav je Aksel Lepograjski sam končal svoje življenje.

Prišli so tudi baron Korf ter ostali častniki njegovega polka. Ni mu bilo sicer posebno prijetna misel, da bo moral stopiti pred Dagmar, a on bi ne smel zaostati, ne da bi vzbudil pozornosti. Tega ni smel sedaj za nobeno ceno, da ne ogrozi svoje zveze z Lizo. Potrebnoval je vse samovlade, ko je stal Dagmar nasproti. Njegovo lice se je pordečilo vsrpičo njenega nepremičnega, umirajočega pogleda. Bila je smrtnobleda in njene poteze so bile kot okamenile.

Ralf Jansen je slutil, da se bo udeležil baron pogrebnih slovesnosti in to ga je konečno napotilo, da se je tudi on odpravil na grad. Hotel je biti v bližini Dagmar, če bi ga potrebovala.

Ko je odstopil Korf po formalnih izrazih sožalja, je zapazil Ralf Jansen, da se je kontesa opotekla ter prišla za naslonjalo stola. Hitro je stopil poleg nje ter jo zakril pogledom navzočih.

— Ali vas smem povedi v stransko sobo, kontesa? Zelo bolna izgledate, — je rekel prijatelju.

Kontesa Dagmar je dvignila svoje oči k Ralfu. Že se je zopet obvladala.

— Hvala vam, gospod Jansen, ni treba. Želim ostati pri materi in sestri.

Odstopil je s poklonom in kot veren služabnik je stal od daleč, vedno pripravljen, da priskoči na pomoč.

Navzočnost Ralf Jansena v žalnem sprevodu je vzbudila splošno pozornost.

Nekateri gospodje so si ga dali predstaviti s posredovanjem Volkmana. Tudi baron s par tovariši mu je bil predstavljen.

Že so govorili med žalnimi gostje, da bo kupil Jansen grad.

Na vsak način je precej zrastle ugled Jansena ob novici, da hoče kupiti to posestvo.

Baron Korf je živel ves ta čas v tajnem strahu, da ga bo Dagmar prišla za besedo, a vendar ga je zopet in zopet gnalo v njeno bližino. Še nikdar se mu ni zdela tako lepa in zaželjiva kot sedaj, s svojim bledim obrazom ter črno obleko.

Deloma ga je pomirilo, da se je znala obvladati in da se navidezno ni brigala za njo, in deloma ga je razburjalo.

Dagmar pa se je znala obvladati in nikdo ni slutil, kako britko ji je bilo pri srečanju ob pogledu na Korfa. Le Ralf Jansen je vedel ter trpel žnjo.

Gospa Lepograjska je zopet pretakala obilne solze. Vspricho vseh teh izrazov sožalja se je zdela sama sebi še bolj pomilovanja vredna ter ni bilo v njeni naravi, da bi se skušala obvladati. Vseled tega se je morala Dagmar zavzeti za mater. Leta ji je stala hrabro na strani, čeprav ni mogla zadržati svojih solz.

Na vsak način sta bili sestri zelo veseli, ko so se žalni gostje po pogrebu poslovili. Tudi baron Korf je stopil, s čelado v roki, k damam, da se poslovil. Zamrmral je par brezpomembnih besed. Dagmar ni niti čula, kar je rekel. Stidela je istini ter zrla mimo nje.

MODEREN PLES

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

ki so ga pred kratkim proizvajale v New Yorku Marion Morgan plesalke.

ga. Ni mogla prenesti, da bi čitala v tem nekoč ljubljenem obrazu hladnokrvno izdajstvo. Njeno srce se je streslo in trpi bolesti in nje žalostne oči so mu sledile, ko se je odstranil.

Vsi gostje so se poslovili, razven Volkmana in Ralf Jansen. Volkman je naprosil dame za pogovor. Dagmar ga je prosila, naka par minut v sprejemni sobi, dokler bi se mati nekoliko pomirila.

— Medtem bom delal Velkomanu družbo, kontesa, — je rekel Ralf. — Tudi jaz bi rad govoril z vašo materjo.

(Dalje prihodnjič.)

Bratescu Vioenesti:

Metamorfzoa.

— Lina, — je rekel gospod, podajajočo služkinji pet lejev, — jaz sem zvonil. Stopi doli v tobakarno in mi prinesi škatljico cigarete Intim-Club. Ali veš, kje je tobakarna?

Lina napenja svoje možgane, toda se nikakor ne more brž domisliti. Gospod ji pomaga:

— Na trgu, nasproti velike kavarne.

Sedaj se spomni tudi Lina: — Aha!

— Idi torej, in mi prinesi Intim-Club, Intim-Club!

Lina je šele pred tremi dnevi prišla z dežele, zato jo sprašuje gospod:

— Si boš zapomnila, ali naj ti rajši zapišem na listek?

Toda Lina hoče dokazati, da je pametno dekle in noče listka.

— Ni treba. Saj si bom zapomnila. Do trgovine bom ime vedno ponavljala: intinklup.

Lina gre v svojo sobo, da si ogleda ruto. Kajti gologlava ne gre Lina na ulico. Medtem, ko se ogleduje v zrcalu, se spomni, da nima poštenih čevljev. Zakaj pač ni vzela sedem lejev predurja, da bi si kupila nove? Jutri bo to prav gotovo storila. Saj služi pri gospodu in sedem lejev ni nikako premoženje za take ljudi. Nato odide in ponavlja do večnih vrat neprenehoma: Intinplug. . . intinplug.

— Ko odpre vrata, zagleda zopet onega belega konja, ki se že dva dni potepa okrog brez gospodarja. Včeraj so bila vrata odprta in konj je zašel na vrt. Gospod je bil radi tega zelo jezen, ker je konj pomandral in pogrzel najlepše cvetlice.

Kam te žene vrag! si je mislila Lina, in ker je ni nihče videl, je pobrala kamen ter ga zagnala proti konju. — Hi, mrha; da bi te volk požrl!

Konj je odvedral in Lina je nadaljevala svojo pot. Da ne pozabi, je začela zopet ponavljati: — Intinplug. . . intinplug.

Na vogalu zidajo novo hišo. — Neki zidar je zagledal Lino in ji dobrodušno zaklical, medtem ko je napram tovarišem skremžil obraz:

— Hoj, draga, čevlji se ti je odvezal.

Lini bi bilo ljubše, da ji je prišmolil gorko zaušnico, kakor pa da je napravil tako neumestno šalo. Zadel jo je naravnost v sree. Odgovorila mu je ogorčeno in reko, tako ježljivo, da lahko tukaj navedem samo zadnje besede:

— Da bi te. . . lopov! Glej raje na svoje delo!

Zidarji so se na ves glas krohotali. Lina pa se je spomnila na svoje cigarete ter pospešila korake, deklamirajoč:

— Intinplug. . . intinplug. . .

Baš ko je šla mimo Taškatove gostilne, je privozil z dvorišča v polnem diru poštni voz. Malo je manjkalo, da ni prišla pod konjska kopita. In oni osel, ki je sedel na vozu, ji je še zaničljivo zakričal:

— Satan slepi!

In pri tem naj človek ostane miren in hladnokrvn! Ali je mogla videti skozi steno, da prihaja voz? Ali sploh sme v takem diru voziti z dvorišča na cesto?

— Fui! Bog te naj kaznuje in brezmadežna Devica! Ti norec! — ga je ogorčeno zavrnila in začela neznanj gospoj pripovedovati, kakih nesreči je pravkar ušla.

Gospa je pripomnila, da se ji je pred dobrim tednom prav tako godilo in da je bil to isti kočijaž. Inela je takrat v rokah baš neko steklenico, ki ji je od strahu padla iz rok in se razbila na tisoč koščkov. Slično se je nekoč godilo tudi gospoj N. soprogi kleparja N.

Končno je Lina srečno dospela v tobakarno. Dočim ji je zgovorna ženska pripovedovala o svoji nezgodi in nezgodi kleparjeve soproge, je Lina ves čas mislila samo na cigarete in v duhu ponavljala ime. Zato je vstopila odločno in samozavestno, položila denar na mizo in zahtevala:

— Dajte mi škatljico Infilinu.

— Česa želite, prosim? — jo povprašala prodajalec in položil roko na uho, da bi bolje razumel.

Lina uvidi, da je mož že star in brčkone slabo sliši. Zato se skloni naprej in mu zakriči v uho:

— Infilinu!

Prodajalec jo začne pozorno motriti, kajti zgodilo se je že, da so prišli k njemu norec.

Nato pa ji da denar nazaj in ji mirno reče:

— Tega pri nas nimamo.

Toda Lina se ne da premotiti. Prepričana je, da je starček še vedno ne razume. Zato mu ponovi glasno in razločno:

— Infilin-ju!

Sedaj pa je tudi prodajalec dovolj. Pogleda jo ježno in nahruli:

— Ali nisi slišala, goska? Tega nimamo in sploh ne obstoja. Glej, da izgineš! Tu ti ni treba kokodajskati!

Lina se urnih korakov vrne domov. Doma vrne gospodu denar in mu z odkritim sočutjem razloži:

— Od te vrste cigaret jih nima več.

— Kako to, kako si ga pa sploh vprašala:

— Kakor ste mi rekli: aflanju.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENI DRŽAVI.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim sreeom naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da me je za vedno zapustila moja ljubljena soproga MARY CERTALIČ.

Umrla je dne 31. avgusta 1926 v starosti 62 let, rojena je bila v Dalmaciji. Pogreb se je vršil dne 2. septembra po katoliškem obredu na pokopališče sv. Antona v Besserem, Pa.

Na tem mestu izrekam najlepšo zahvalo vsem, ki so mi stali na strani in me tolažili v uri žalosti in vsem tistim, kateri so darovali vence.

Posebno se zahvalim družini Ignaca Certalič in družini Simončič. Iskreno se tudi zahvaljujem rojakom, ki so dali svoje avtomobile na razpolago in vozili ob pogrebu.

Lepa hvala sploh vsem skupaj, ki so mi kaj pomagali in onim, ki so se udeležili pogreba ter spremili mojo drago soprogo k zadnjemu počitku, kakor tudi vsem, ki so čuli ob njenem mrtvaškem odru.

Tebi, draga soproga pa želim: počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška zemlja!

Zalujoci ostali: John Certalič, soprog. Ignac, Mary Certalič, in otroci.

STALNA SLUŽBA.

Slovenka srednje starosti od 25 do 30 let, mora biti večša gospodinjstva in kuhari pri družini dveh oseb. Ona mora biti čedne zunanjosti, plača točna in ugodna. Pišite: "Služabnica", c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (2x 8,9)

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poudarjen o potnih listih, priložiti in drugih stvari. Vseled našo dolgoletno izkušnje vam mi, zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvo vrsto, brez plačila.

Tudi ne državljan, zamorejo potovati v stari kraj, toda preakrebiti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnja vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naseljskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak poslesek osebno, bodisi v najbližnji naseljski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svoje iz starega kraja, naj nam pred piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v tem letu 679 priseljenec, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sene starše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelake delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sene žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podzimate kaki korak, pišite nam.

FRANK SAKSER STATE BANK. 82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Kretanje parnikov - Shipping News

11. septembra: PARIS, III. SKUPNI IZLET: — Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.	23. oktobra: Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
15. septembra: Aquitania, Cherbourg.	27. oktobra: Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg; Bremen; Columbus, Cherbourg, Bremen.
16. septembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.	28. oktobra: Deutschland, Hamburg.
18. septembra: Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.	30. oktobra: Majestic, Cherbourg; De Grasse, Havre; Luetzow, Bremen.
21. septembra: Resolute, Cherbourg, Hamburg.	2. novembra: Reliance, Cherbourg, Bremen.
22. septembra: Berengaria, Cherbourg; Arabia, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.	3. novembra: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
23. septembra: Thuringia, Cherbourg, Hamburg.	6. novembra: France, Havre; Homeric, Cherbourg; Mauretania, Cherbourg, Bremen.
25. septembra: France, Havre.	9. novembra: Derfflinger, Bremen.
28. septembra: Muenchen, Bremen.	10. novembra: Mauretania, Cherbourg; Republique, Cherbourg, Bremen.
29. septembra: Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.	12. novembra: Cleveland, Hamburg.
30. septembra: Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.	13. novembra: Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg, Bremen.
2. oktobra: Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.	15. novembra: Suffren, Havre.
6. oktobra: Aquitania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Derfflinger, Bremen.	17. novembra: Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
7. oktobra: Bremen, Bremen.	19. novembra: Martha Washington, Trst; Westphalia, Hamburg.
9. oktobra: Majestic, Cherbourg.	20. novembra: Majestic, Cherbourg; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
13. oktobra: Berengaria, Cherbourg; Suffren, Havre; Republique, Cherbourg, Bremen.	24. novembra: Berengaria, Cherbourg; La Savoie, Havre; George Washington, Cherbourg, Bremen.
14. oktobra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen.	26. novembra: Albert Ballin, Hamburg.
16. oktobra: France, Havre; Homeric, Cherbourg.	27. novembra: France, Havre; Homeric, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
19. oktobra: Presidente Wilson, Trst.	1. decembra: Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
20. oktobra: Mauretania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.	
22. oktobra: La Savoie, Havre; Thuringia, Hamburg.	

Putujte pod ameriško zastavo
Znižana cena tja in nazaj do LJUBLJANE samo \$198.00 in več preko Cherbourga

Sedaj se odločite za potovanje v domovino v prijateljski družbi svojih rojakov. Vsi se bo posebni izlet v Centralno Evropo, ki ga bo vodil J. E. Poont, zastopnik United States Lines, na S. S. LEVIATHAN

ki odpluje iz New Yorka 2. oktobra preko Cherbourga.

Redna odpluta meseca oktobra preko Bremena so:

S. S. President Roosevelt	6. oktobra
S. S. Republic	13. oktobra
S. S. President Harding	20. oktobra
S. S. George Washington	27. oktobra

Prostori na parnikih United States Lines so svetovno znani — prostorne kabine — široki krovi, dobra in zdrava hrana.

Za vse podrobnosti vprašajte lokalnega agenta ali pa pišite na:

United States Lines
45 Broadway (Phone, Whitehall 2800) New York City

SAMO 6 DNI PREKO

s ogromnimi parniki na olje
PARIS 11. sept., 2. okt.
FRANCE 25. sept. — 16. okt.
Havre — Pariško pristanišče.

French Line
10 STATE ST., NEW YORK
ali lokalni agentje.

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljavanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

Kje je FRANCIS MARKOVIČ, doma iz sela Hrib pri Čabru. Čul sem, da se nahaja nekje v New Yorku. Prosim rojake, če kdo ve, da mi javi ali naj se pa sama oglasi. — George Kovach, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (3x 8,9,10)

NAZNANILO.

Nasim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravitelstvo.

IMPORTIRANO ORODJE

Kranjske KOSE z rincek, iz garancije Jekla, 24, 26, 28, 30 palcev 42. KLEPILNO ORODJE \$1.25
MOTIKA 30
BRP 35
PRALCA 30
BRUSNI KAMEN 50
RIBEŽEN za roko, z 2 nožema \$1.25
Kosilice \$2.00
Postojna prostja.

Math. Pezdor

Box 772, City Hall St., New York, N. Y.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y.